

Voorganger: ds. Katrijne Bezemer.

Aan het orgel: Albert van der Haven

Gelezen Bijbelpassages: Lucas 24: 13-27, De Emmausgangers

Liederen die met het orgel ten gehore zijn gebracht: 280, 601, Licht dat ons aanstoot, 634, U zij de glorie, 992, Wat vraagt de Heer nog meer van ons, 978, Aan u behoort o Heer der Heren.

Thema: Vernieuwing.

Het is Pasen. De lente is begonnen. Na de inkeer-periode van de natuur in de winter is er weer bloesem en lopen de bomen uit. 'Christus is opgestaan, het graf is leeg, leven overheerst over de dood', zinnen die bij het christelijke Paasfeest horen.

We kunnen in een tijd van pandemie en ziekte niet zeggen dat de dood niet echt is. Mensen worden ziek, sommigen overlijden, er is verdriet en gemis. Maar je kunt wel op Pasen benoemen dat ondanks dat, door alles heen, er grote krachten zijn van in-standhouding en vernieuwing.

Vrijzinnigen beleven het mysterie van de opstanding graag op hun eigen manier. In elk geval kun je in het voorjaar iets van de onsterfelijkheid van *het leven* zien in de natuur.

In de coronatijd hebben veel mensen het wandelen (her)ontdekt. Onze bekende voorjaarsbloemen zoals de narcissen zijn weer te zien die zo mooi afsteken tegen het groene gras. Dat groen en geel samen dat ziet men in de esotherie als helende kleuren. Ook wel weergegeven als helder groen met goud. Terug naar dat wandelen: Wandelen, rondlopen, heeft iets bijzonders. Je gaat letterlijk ergens heen. Je laat iets achter en treedt tegelijkertijd een nieuw stukje wereld in (Misschien door mij wat poëtisch verwoord voor het maken van een ommetje). Mensen boden ook honden te huur aan om mee te lopen voor als de avondklok inging.

Lopen of wandelen, dat is weer verbonden met woorden als: *een levensloop hebben, als mens op reis zijn of je weg gaan*; woorden die niet zo zeer weergeven dat we persoonlijk onze koffers pakken maar die we gebruiken als metafoor voor tijd, afstand, beweging. Het gaat dan ook om een mogelijk 'geestelijke route'. Met onze levensweg bedoelen we in feite alles wat ons gebeurd is in dat leven. Feiten maar ook wat we van die feiten dachten.

Maar er is voor ons leven geen weg aan te geven, juist niet. Wij maken zelf die zogenaamde 'weg'. Als wij letterlijk op weg gaan is dat meestal op wegen en paden die anderen gemaakt hebben, van plaats naar plaats. Maar onze echte levensweg is helemaal uniek. Niemand is die weg eerder gegaan. Hoeveel mensen er ook bestaan wij zijn uniek. Een bijzondere gedachte.

Voor de weg die een mens gaat is het woord 'pelgrimage' een nog mooier woord. We zijn als mensheid onderweg. De Canterbury Tales (Vertellingen van de pelgrims op weg naar de Kantelberg) van Geoffrey Chaucer uit de 14-e eeuw is het meest opzienbarende boek hierover in onze literatuur. Opvallend daarin is dat mensen van heel verschillende achtergronden de pelgrimstocht maakten, in dat geval naar het graf van de heilige Thomas Becket.

Dat lopen helpt bij het reflecteren op je leven en filosoferen, wisten de oude Grieken al die vaak lopend filosofische vraagstukken bespraken, onder andere in de zuilengalerij, de stoa. Van de filosoof Kant is ook bekend dat hij wandelde met zijn bezoekers. Van een collega hoorde ik recent dat om besmetting met corona te voorkomen hij in zijn pastoraat met mensen ging wandelen.

Christus heeft met zijn leven een heel gebruik in de Westers wereld in gang gezet voor het bezoeken van heilige plaatsen. Ook in Nederland zijn er wegen die speciaal daarvoor gebruikt worden. Eerst trok Jezus zelf te voet rond om mensen te bekeren en later deden zijn discipelen van hem dat ook. Die maakten tochtjes langs de dorpen. Daarbij pasten uitspraken die Jezus tegen zijn leerlingen maakte zoals: Als ze je niet willen ontvangen schudt dan het stof van je sandalen af maar ook de zinnen van Jezus over het niet meer mee te nemen dan nodig is voor onderweg.

De latere discipelen gingen vaak op reis. Van Paulus worden diverse langere reizen beschreven. Thomas die juist rond de Paastijd wat denigrerend de 'ongelovige Thomas' genoemd wordt is wel degene die in India het evangelie ging verspreiden. Daarnaast ontstond al vroeg een hele traditie van pelgrimstochten ondernemen naar heilige plaatsen. Naar Jeruzalem... naar Syrië, later Rome. Vroeger was het vooral een katholiek gebruik maar tegenwoordig gaan steeds meer mensen op die wijze op een pelgrimage. Het Pieterpad is populair. Er is een beeld ontstaan van de pelgrim, tweevoudig: meestal wordt die afgebeeld als man. Met staf en rugzakje, met een hoed op en stevige schoenen aan of als iemand in een pij, met koord, die doet denken aan een hermiet of zoeker naar waarheid zoals uit het tarot spel. Het is duidelijk een ouderwets plaatje.

Waarom maken mensen zo'n tocht? Vroeger was de pelgrimage een opzet tot loutering. De beweging, het lopen heeft ook direct een link met het woord 'beking'. Als je een bepaalde kant op gaat, kun je de richting veranderen en omkeren. Je verandert je instelling of je doel. Het woord dat je zonder twijfel aan de pelgrimage kunt koppelen is 'vernieuwing.' Er is een poging iets aan het leven te vernieuwen. Dat woord *vernieuwing* is trouwens precies het woord dat ik ook bij Pasen vind horen.

De pelgrimstocht kent drie belangrijke onderdelen. De plaats waar je van weggaat, de tocht zelf en de plaats van terug/aankomst. Meestal is het de bedoeling dat die dezelfde is als die waaruit je vertrekt. Wat wil je achter je laten? Is er een vraagstuk dat je wilt oplossen? Wat hoop je te vinden? Wil je iets in jezelf vinden? Er is een tijd van verwachting of zelfs hoop? Dan ben je onderweg: Je hoeft niet snel te gaan, het gaat om de reis en niet om de bestemming. Of juist wel? De periode van je reis, dat is de helende periode. De druk van het dagelijkse leven loslaten is niet altijd zo makkelijk. Kun je zelf een beetje nieuw zijn op je weg? Ben je iemand die op 'de bonne fois', goed vertrouwen, reist of iemand die alles helemaal plant? Je keert terug en komt weer thuis. Wat heb je meegenomen van je pelgrimage? Waren er nieuwe inzichten? Heb je ook het waardevolle gezien van wat je al hebt? Wat ga je doen om de waardevolle herinneringen te onthouden?

Zo'n reis was en is natuurlijk niet niets. Als het kon dan vertrok men graag met een reiszegen. Ons koor zingt weleens dat lied 'Moge de weg je tegemoetkomen', dat is in feite een reiszegen. Ik heb nog een reiszegen die ik vanochtend zal noemen. En beide zegens zal ik op een apart blad toevoegen.

En lieve mensen als jullie denken: Ik ga helemaal niet op reis of wandelen kunt u hem rustig uitspreken, gewoon in uw huis of tuin.

Katrijne Bezemer,

4 april 2021

Reiszegen

Moge God,

die erbij is als de zon opgaat en ondergaat
en als je de zee oversteekt,
onderweg je schreden richten.

Moge God,

die je nabij is als je zit en als je staat,
je met liefde omringen
en je bij de hand leiden.

Moge God,

die je wegen kent
en de plaatsen waar je uitrust
bij je zijn in je taak op aarde
het goede nieuws zijn dat je deelt
en je op de eeuwige weg leiden.

Amen

(Een reiszegen uit het *Dienstboek van de Abdij van IONA*).

Moge de weg naar je toe komen

Moge de zon je gelaat verwarmen

Moge de wind je in de rug waaien

Moge de regen je akker bevlouen

En moge, totdat we elkaar weerzien

God je bewaren in de palm van zijn hand.

Amen

(Men zegt uit de Iers, Keltische traditie en sommigen
noemen St. Patrick als bron.)

